Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-06-03

TRN 2019-0088

Handläggare:
Evert Kroes

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Regional utvecklingsstrategi för Stockholmsregionen

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar från och med 1 januari 2019 tagit över det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län. Enligt denna lag ska Region Stockholm utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin. Ärendet har beretts i samråd med regionledningskontoret.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2019-06-03
Protokollsutdrag beredning för regional attraktionskraft, TRN 2019–0032, § 8
Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregion RUFS 2050 finns att läsa på rufs.se/publikationer/2018/rufs-2050.
Förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete finns att läsa på https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2017583-om-regionalt-tillvaxtarbete_sfs-2017-583

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande

1. Utifrån förvaltningens analys och bedömning slås fast att *den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050* kan antas som regional utvecklingsstrategi enligt bestämmelserna i f*örordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete*

2. Regionstyrelsen föreslås att föreslå regionfullmäktige att anta *den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050* som regional utvecklingsstrategi för Stockholmsregionen i enlighet med *förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete.*

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Region Stockholm har enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar från och med 1 januari 2019 tagit över det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län. Enligt denna lag ska Region Stockholm utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin. Förslaget är att enligt gällande regional praxis (RUFS 2001 och RUFS 2010) anta den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050 som regional utvecklingsstrategi för Stockholms län för perioden 2018–2026.

RUFS 2050 omfattar det som en regional utvecklingsstrategi ska innehålla och har tagits fram på det sätt som anges i bestämmelserna för regionala utvecklingsstrategier i förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete, nämligen:

- Måluppfyllelse för den regionala tillväxtpolitiken och EU:s sammanhållningspolitik.
- Kopplingen med den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020.
- Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet som integrerad del i analyser, strategier, program och insatser i det regionala tillväxtarbetet.
- Sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå.
- Att vara en samlad och sektorsövergripande strategi med mål och långsiktiga prioriteringar för det regionala tillväxtarbetet.
- Grunden för strukturfondsprogrammen och andra regionala strategier och program.
- Analys av de särskilda förutsättningarna för hållbar regional tillväxt och utveckling i regionen.
- Funktionella regionala samband såväl inom som över läns- och landsgränserna samt till olika typer av landsbygder och tätorter.
- Lokal och regional förankring med kommuner, länsstyrelsen, statliga myndigheter, näringslivet och det civila samhällets organisationer.
- Beaktandet av andra strategier och program som är relevanta för regionen.

Det ligger i sakens natur att en regional utvecklingsplan som ska gälla för en åtta-års period kommer att bli inaktuell inom vissa områden under tidens gång, på grund av händelser i omvärlden, ny kunskap och nya politiska mål och ambitioner på lokal, regional, nationell och EU-nivå. Det är därför som Region Stockholm, i samarbete med berörda aktörer, tar fram och genomför regionala strategier, program och planer med koppling till RUFS 2050. Dessa strategier, program och planer lämpar sig för att aktualiseras

och revideras vid behov under giltighetstiden för RUFS 2050. Detta skapar förutsättningar för ett robust och resilient regionalt utvecklingsarbete för att säkerställa att Stockholmsregionen är och kommer att vara Europas mest attraktiva storstadsregion och på det sättet bidra till att uppfylla målen för den regionala tillväxtpolitiken och EU:s sammanhållningspolitik.

Bakgrund
Länsstyrelsen Stockholm, som fram till den 31 december 2018 hade det regionala utvecklingsansvaret, beslutade den 30 augusti 2010 (beteckning 300-07-2785) att fastställa den dåvarande regionala utvecklingsplanen RUFS 2010 som länets regionala utvecklingsprogram (RUP) enligt den då gällande förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete. Även den tidigare regionala utvecklingsplanen, RUFS 2001, har varit regionalt utvecklingsprogram för Stockholms län. För att bidra till genomförandet av RUFS 2010 som regionalt utvecklingsprogram tog länsstyrelsen 2014 fram *Strategisk inriktning 2014–2018*. Den strategiska inriktningen syftade till att öka förståelsen hos aktörer om regionens utmaningar och vad länsstyrelsen ville uppnå med sitt regionala utvecklingsarbete på fem års sikt, fram till 2018. Den strategiska inriktningen har under perioden kompletterats med mer konkreta verksamhetsdirektiv och verksamhetsplaner. Länsstyrelsen i Stockholm tog i juni 2018 fram *Strategisk inriktning för hållbar tillväxt och attraktionskraft i Stockholms län 2025+,* som ersatte det tidigare strategidokumentet.

Landstingsfullmäktige fattade i i juni 2018 beslut att godkänna den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050 (LS 2015–0084, LS 2018–0279, Protokoll 2018-06-12, § 133). Region Stockholm har enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar från och med 1 januari 2019 tagit över det regionala utvecklingsansvaret för Stockholms län. Enligt denna lag ska Region Stockholm utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin. Förslaget är att enligt gällande regional praxis (RUFS 2001 och RUFS 2010) att anta den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050 som regional utvecklingsstrategi för Stockholms län för perioden 2018–2026.

Beredningen av ärendet
Förvaltningen har berett ärendet i samråd med regionledningskontoret avseende regionstyrelsen med ansvar för länsplanen för regional transportinfrastruktur samt forskning, innovation och utveckling. Vid Storsthlm:s möte med kommundirektörer i april 2019 har förvaltningen informerat kommundirektörerna om beredningen av den regionala utvecklingsstrategin. Ärendet har tagits upp i regionstyrelsens innovations-

och utvecklingsutskott och planeras att tas upp i länsplane- och samhällsplaneringsutskott. Nämndens beredning för regional attraktionskraft har berett ärendet och ärendet har även tagits upp i nämndens klimatberedning. Information om ärendet har även getts till Tillväxt- och regionplanenämnden.

Överväganden
Det regionala utvecklingsansvaret styrs av lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar och förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete. Med regionalt tillväxtarbete avses i denna förordning insatser för att skapa hållbar regional tillväxt och utveckling.

Måluppfyllelse tillväxtpolitik och EU:s sammanhållningspolitik
Enligt förordningen ska den regionala utvecklingsstrategin vara en samlad och sektorsövergripande strategi för det regionala tillväxtarbetet i ett län och innehålla mål och långsiktiga prioriteringar för det regionala tillväxtarbetet. *Den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020* ska vara vägledande för det regionala tillväxtarbetet. Det regionala tillväxtarbetet ska även bedrivas i syfte att uppfylla målen för den regionala tillväxtpolitiken och EU:s sammanhållningspolitik.

Region Stockholm har under våren arbetat med regeringens erbjudande att inkomma med en redovisning av analys och prioriteringar avseende det framtida regionala tillväxtarbetet inklusive sammanhållningspolitiken (N2018/05320/RTS). Enligt gällande regional praxis, efter RUFS 2001 och RUFS 2010, har *den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050* varit utgångspunkten för analysarbetet liksom länsstyrelsens *Strategisk inriktning för hållbar tillväxt och attraktionskraft i Stockholms län 2025+. Den nationella strategin för hållbar tillväxt och attraktionskraft 2015–2020* och EU-kommissionens förslag till mål för kommande sammanhållningspolitik har varit referensramar för analysen.

En dialog har förts med intressenter i regionen för att aktualisera regionens utmaningar och analysera de regionala prioriteringarna i RUFS 2050 utifrån det regionala utvecklingsansvaret. I detta analys- och dialogarbete har det slagits fast att de långsiktiga målen och regionala prioriteringarna i RUFS 2050 har en tydlig koppling till de nationella prioriteringarna och EU-kommissionens förslag till mål för kommande sammanhållningspolitik (TRN 2018–0166). Genomförandet av RUFS 2050 kommer på så sätt att bidra till att uppfylla målen för den regionala tillväxtpolitiken och EU:s kommande sammanhållningspolitik.

Hållbar utveckling
Enligt förordningen ska ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet vara en integrerad del i analyser, strategier, program och insatser i det regionala tillväxtarbetet. Stockholmsregionens vision, att bli Europas mest attraktiva storstadsregion är en ledstjärna för regionens samlade och långsiktiga utveckling. De fyra regionala långsiktiga målen i RUFS 2050 stödjer förverkligandet av visionen och bidrar tillsammans till en hållbar utveckling. I RUFS 2050 har det slagits fast att för att bli en hållbar region ska människan sättas i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel och en förutsättning för hållbar utveckling.

Detta förhållningssätt för hållbar utveckling är en av grundprinciperna för RUFS 2050 och stämmer väl överens med de globala målen för hållbar utveckling fastlagda i FN:s *Agenda 2030*. Hållbar utveckling handlar om att säkerställa goda livsvillkor för alla människor nu och i framtiden. Det förhållningssättet för hållbar utveckling i RUFS 2050 kommer även att vara ledande för det regionala tillväxtarbetet i och med förslaget att anta RUFS 2050 som regionala utvecklingsstrategi.

Sektorsövergripande samarbete
Enligt förordningen ska det regionala tillväxtarbetet utformas och bedrivas i sektorsövergripande samarbete mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Framtagandet av RUFS 2050 har skett i bred sektorsövergripande dialog mellan aktörer på lokal, regional, nationell och internationell nivå under en fyraårs-period (2014–2018). Region Stockholm kommer i genomförandet av RUFS 2050 att vidareutveckla det sektorsövergripande samarbetet både vad gäller samverkan med kommuner och andra regionala aktörer samt aktörer på nationell, EU- och internationell nivå. RUFS 2050 kommer i detta sammanhang också att ligga till grund för de kommande strukturfondsprogrammen och beaktas i framtagandet av andra regionala strategier och program.

Analys och funktionella samband
Den regionala utvecklingsstrategin ska enligt förordningen upprättas utifrån en analys av de särskilda förutsättningarna för hållbar regional tillväxt och utveckling i länet. Analysen av särskilda förutsättningar för Stockholmsregionen redovisas i första delen av RUFS 2050, *Nuläge och utmaningar*. Utifrån en analys av regionens utveckling, omvärlden och trender samt styrkor och förbättringsområden redovisas regionens sex utmaningar.

Vidare ska analysen ta hänsyn till funktionella regionala samband såväl inom som över läns- och landsgränserna samt till olika typer av

landsbygder och tätorter. I andra delen av RUFS 2050 redovisas hur de långsiktiga målen för RUFS 2050 förhåller sig till internationella och nationella mål för att säkerställa måluppfyllelse i ett flernivåstyrnings-perspektiv. Inom ramen för RUFS 2050 har en gemensam strukturbild för östra Mellansverige (ÖMS) tagits fram i samarbete med ÖMS-regionerna för att stärka de storregionala funktionella sambanden Särskilt fokus i det storregionala samarbetet är bland annat transportsystem, näringslivsutveckling, arbetsmarknad, kompetensförsörjning, forskning och innovation samt internationell tillgänglighet.

RUFS 2050 har utvecklats jämfört med RUFS 2010 vad gäller regionens bebyggelsestruktur och har nu fler bebyggelsekategorier än tidigare. Utöver regionens stadsutvecklingslägen finns strategiska utvecklingslägen för olika typer av landsbygd och skärgård, t.ex. med landsbygdsnoder som inte fanns med i RUFS 2010. Regionens funktionella samband över landsgränser har i RUFS 2050 bland annat analyserats inom ramen för transportinfrastruktur och internationell tillgänglighet med koppling till handel och global konkurrenskraft.

Samverkan

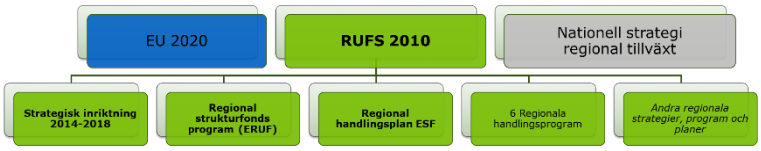
Den regionala utvecklingsstrategin ska enligt förordningen utarbetas i samverkan med berörda kommuner, landsting samt länsstyrelser och andra berörda statliga myndigheter. Strategin ska förankras lokalt och regionalt. Även näringslivet och det civila samhällets organisationer i länet ska erbjudas möjligheter till samverkan. RUFS 2050 har tagits fram i bred samverkan med kommuner, länsstyrelsen, statliga myndigheter, akademin, näringslivet och civila samhällets organisationer. Detta har skett både genom inbjudningar till över hundra samrådsmöten och möjligheter att komma in med skriftliga synpunkter under perioden 2014–2018.

130 remissvar kom in när RUFS 2010 skickades ut på remiss för att bedöma aktualitet och användbarhet (2014). 185 remissvar kom in efter att förslaget till RUFS 2050 hade skickats ut på samråd (2016). 150 remissvar kom in när förslaget till RUFS 2050 hade skickat ut på utställning (2017). Den politiska förankringen har skett genom särskilda dialogmöten mellan tillväxt- och regionplanenämndens presidium och presidier till kommunstyrelserna för i länets kommuner.

Genomförande av regional utvecklingsstrategi, RUFS 2050

Genomförandet av RUFS 2010 som regional utvecklingsstrategi konkretiserades genom att länsstyrelsen som regionalt utvecklingsansvarig tog fram *Strategisk inriktning 2014–2018*. Det regionala strukturfondsprogrammet (ERUF, Europeiska Regional

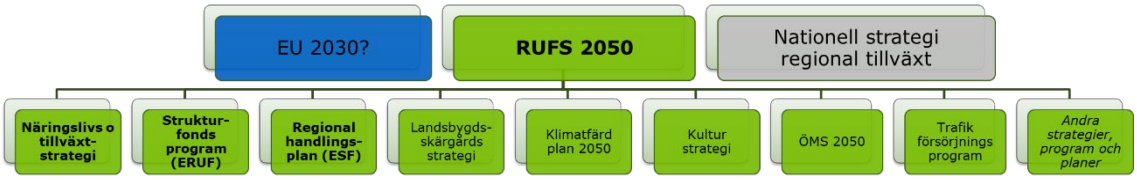
Utvecklingsfonden) och den regionala handlingsplanen för ESF (Europeiska Socialfonden) var direkt kopplade till RUFS 2010. Region Stockholm (dåvarande landstinget) genomförde RUFS 2010 i samarbete med berörda aktörer bland annat med så kallade regionala handlingsplaner. Bilden nedan illustrerar underliggande strategiska dokument till RUFS 2010.

RUFS 2050 kommer att gälla för perioden 2018–2026 både som regionplan och förslagsvis som regional utvecklingsstrategi. Den regionala utvecklingsstrategin ska uppdateras löpande och enligt förordningen ses över åtminstone en gång mellan varje val till region- och kommunfullmäktige. Parallellt med framtagandet av RUFS 2050 har Region Stockholm i samarbete med berörda aktörer även tagit fram regionala planer, program och strategier som kopplas till visionen, målen och ambitionerna i RUFS 2050:

- Regional landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen.
- Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen.
- Kulturstrategi för Stockholmsregionen.
- ÖMS 2050 – samverkan kring planering i östra Mellansverige.
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Stockholms län, 2017.

Dessa strategier, program och planer konkretiserar och vägleder den regionala utvecklingen inom respektive område med koppling till vision, mål och ambitioner i RUFS 2050.

Flera liknande regionala strategier, program och planer kommer sannolikt att tas fram eller revideras under giltighetstiden för RUFS 2050. Exempelvis är en regional godsstrategi för närvarande under beredning, den regionala cykelplanen kommer att och regionstyrelsen kommer att ta fram en långsiktig regional life-science-strategi. Även dessa strategier, program och planer kommer att ha RUFS 2050 som grund för att säkerställa måluppfyllelsen av RUFS inom respektive område.

Tillväxt- och regionplanenämnden har fått i uppdrag att ta fram en heltäckande näringslivs- och tillväxtstrategi. Denna regionala strategi kommer att tas fram i samarbete med länets kommuner, statliga myndigheter, akademin, näringslivet och det civila samhällets organisationer. Strategin planeras att antas av regionfullmäktige under 2021 och ska bland annat innehålla frågor om huvudkontor, företagsklimat, strategisk kompetensförsörjning, innovation och smart specialisering. I arbetet med framtagandet av strategin ska länsstyrelsens *Strategisk inriktning för hållbar tillväxt och attraktionskraft i Stockholms län 2025+* tas i beaktandet för att säkerställa kontinuitet i det långsiktiga regionala utvecklingsarbetet.

Inför den kommande strukturfondsprogramperioden 2021–2027 kommer det regionala strukturfondsprogrammet (ERUF) och den regionala handlingsplanen för social fonden (ESF+) att tas fram utifrån vision, mål och ambitioner i RUFS 2050, förutsatt att EU-parlamentet beslut om EU:s långtidsbudget inte kommer att innebära ändringar vad gäller tillvägagångssätt jämfört med nuvarande programperiod. RUFS 2050 kommer även att vara styrande vad gäller Region Stockholms inspel det kommande landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet och det pågående revideringsarbetet för handlingsplanen för EU:s strategi för Östersjöregionen.

Den regionala näringslivs- och tillväxtstrategin kommer att vara styrande för Region Stockholms ansvar att tillsammans med regionala aktörer genomföra RUFS 2050. Efter att strategin har antagits i regionfullmäktige kommer den att revideras och aktualiseras vid behov under nästkommande mandatperioden 2022–2026 i överensstämmelse med förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete.

Slutsatser

Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen RUFS 2050 har framtagits enligt bestämmelserna för regionala utvecklingsstrategier i förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete. Det ligger i sakens natur att en regional utvecklingsplan som ska gälla för en åtta-års period kommer att bli inaktuell inom vissa områden under tidens gång på grund av händelser i omvärlden, ny kunskap och nya politiska mål och ambitioner på lokal, regional, nationell och EU-nivå. Det är därför som Region Stockholm i samarbete med berörda aktörer tar fram och genomför regionala strategier, program och planer med koppling till RUFS 2050. Dessa strategier, program och planer lämpar sig för att aktualiseras och revideras vid behov under giltighetstiden för RUFS 2050. Detta skapar förutsättningar för ett robust och resilient löpande regionalt

utvecklingsarbete för att säkerställa att Stockholmsregionen är och kommer att vara Europas mest attraktiva storstadsregion och på det sättet bidra till att uppfylla målen för den regionala tillväxtpolitiken och EU:s sammanhållningspolitik.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några direkta ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm. Antagandet av RUFS 2050 som regional utvecklingsstrategi kommer att innebära att visionen, målen och ambitionerna i RUFS 2050 är det regionala ramverket för bedömning och prioritering av bland annat regionala tillväxtmedel och framtida EU-bidrag inom den europeiska sammanhållningspolitiken. Detta syftar till en ökad fokusering och effektivitet i finansieringen av insatser för hållbar regional utveckling och planering utifrån visionen, målen och ambitionerna i RUFS 2050.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholm miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Evert Kroes
Nämndsekreterare

§ 8
Regional utvecklingsstrategi för Stockholms län
TRN 2019–0088

Evert Kroes informerar i ärendet. Beredningen tackar för informationen och instämmer med ordförande att ärendet kan beredas vidare inför beslut i tillväxt- och regionplanenämnden.